

Sygn. akt IC 303/13

Dnia 23 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Maria Tokarz

Protokolant: Daria Burny

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2014r. w Nowym Sączu

sprawy z powództwa Z. G. oraz mał. I. G. i mał. S. G. (1) działających przez przedstawicielkę ustawową matkę Z. G.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W.

o zapłatę

I. Zasądza od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. na rzecz powódki Z. G. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 23 maja 2014 roku do dnia zapłaty

II. Zasądza od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. na rzecz mał. powódki I. G. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 23 maja 2014 roku do dnia zapłaty

III. Zasądza od Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. na rzecz mał. powódki S. G. (1) kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 23 maja 2014 roku do dnia zapłaty

IV. Umarza postępowanie odnośnie żądań :

1. Powódki Z. G. co do kwoty 270.000 zł (dwieście siedemdziesiąt tysięcy złotych) zadośćuczynienia i odszkodowania i kwoty 500 zł (pięćset złotych) renty

2. M.. powódki I. G. co do kwoty 270.000 zł (dwieście siedemdziesiąt tysięcy złotych) zadośćuczynienia i odszkodowania i kwoty 500 zł (pięćset złotych) renty

3. M.. powódki S. G. (1) co do kwoty 270.000 zł (dwieście siedemdziesiąt tysięcy złotych) zadośćuczynienia i odszkodowania i kwoty 500 zł (pięćset złotych) renty

V. W pozostałej części powództwa oddala.

VI. Zasądza od powódki Z. G. na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. kwotę 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

do wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 23 maja 2014r.

do sygn. I C 303/13

Powódka Z. G. w pierwotnie zredagowanym pozwie, wniesionym w dniu 6 marca 2013r., w imieniu własnym oraz małoletnich córek – powódek I. i S. G. (1) wystąpiła przeciwko stronie pozwanej (...) SA w W. zgłaszając żądanie zasądzenia:

1. na swoją rzecz kwoty 300.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty miesięcznej płatnej w kwotach po 1.000zł do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od marca 2012r. do rąk powódki - w miejsce renty przyznanej przez stronę pozwaną;
2. na rzecz małoletniej córki I. G. kwoty 300.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty miesięcznej płatnej w kwotach po 1.000zł do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od marca 2012r. do rąk przedstawicielki ustawowej powódki (matki) - w miejsce renty przyznanej przez stronę pozwaną;
3. na rzecz małoletniej córki S. G. (1) kwoty 300.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty miesięcznej płatnej w kwotach po 1.000zł do 10-tego dnia każdego miesiąca, począwszy od marca 2012r. do rąk przedstawicielki ustawowej powódki (matki) - w miejsce renty przyznanej przez stronę pozwaną;

zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (k.1)

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012r. tut. Sąd Okręgowy w do sygn. I Co 205/12 zwolnił powódkę Z. G. od kosztów sądowych w całości w sprawie z jaką zamierzała wystąpić przeciwko (...) SA w W. o zapłatę i ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu, którego wyznaczyła (...) w K.. (akta I Co 205/12 k.12)

Postanowieniem z dnia 10 maja 2013r. tut. Sąd oddalił wnioski małoletnich powódek I. i S. G. (1) o zwolnienie od kosztów oraz cofnął powódce Z. G. zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. (k.67) Orzeczenie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 lipca 2013r. do sygn. I ACz 1137/13. (k.80)

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2013r., złożonym dnia kolejnego, powództwo zostało ograniczone do żądania na rzecz:

1. powódki Z. G. kwoty 30.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty w wysokości po 500zł miesięcznie, płatnej począwszy od marca 2012r. do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk powódki - w miejsce renty wypłacanej przez pozwanego;
2. powódki I. G. kwoty 30.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty w wysokości po 500zł miesięcznie, płatnej począwszy od marca 2012r. do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej (matki) powódki - w miejsce renty wypłacanej przez pozwanego;
3. powódki S. G. (1) kwoty 30.000zł odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz renty w wysokości po 500zł miesięcznie, płatnej począwszy od marca 2012r. do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej (matki) powódki w miejsce renty wypłacanej przez pozwanego;

zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Tożsame były okoliczności zgłoszone na uzasadnienie roszczenia w wersji pierwotnej oraz ostatecznej ograniczonej jak wyżej.

Roszczenie powódek wywiedzione zostało ze zdarzenia z dnia 3 marca 2012r., kiedy S. G. (2) - mąż powódki Z. G. i ojciec powódek I. i S. G. (1), poniósł śmierć jako uczestnik katastrofy kolejowej, tj. zderzenia pociągu relacji P.-W., którym podróżował do pracy do W., z pociągiem relacji W. – K.. Odpowiedzialność za wypadek

przejęły (...) SA. Odpowiedzialny za zdarzenie posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) SA w W.. Powódka w piśmie z dnia 9 marca 2012r. zgłosiła szkodę żądając wypłaty dla siebie zadośćuczynienia 300.000zł, odszkodowania 200.000zł oraz renty w wysokości po 500zł na rzecz każdej z córek. Pozwany wypłacił powódkom tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki Z. G. 60.000zł, powódki S. G. (1) 80.000zł, powódki I. G. kwotę 80.000zł, tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej na rzecz powódki Z. G. 60.000zł, a na rzecz córek po 50.000zł, przyznał rentę w wysokości po 219,36zł na rzecz każdej z powódek, zwrócił Z. G. koszty pogrzebu w kwocie 13.728,20zł. Nie zostało uwzględnione żądanie zgłoszone przez powódkę w liście adwokackim z dnia 20 kwietnia 2012r., w którym domagała się wypłaty na swoją rzecz kwoty 250.000zł odszkodowania, 250.000zł zadośćuczynienia i 1.200zł renty oraz na rzecz każdej z córek kwot po 200.000zł zadośćuczynienia, 200.000zł odszkodowania oraz po 1.200zł miesięcznie renty.

Uzasadnienie zgłoszonego żądania opierało się na twierdzeniu, że kwoty wypłacone przez ubezpieczyciela nie rekompensują w pełni szkody materialnej oraz cierpienia, jakie dotknęły powódki, które utraciły męża i ojca. Małoletnie powódki będą wychowywać się bez męskiego wzorca. S. nie poznała ojca, ponieważ w chwili śmierci rodzica była dzieckiem nienarodzonym. Po śmierci męża powódka Z. G. była w zagrożonej ciąży, musiała przejąć obowiązki związane z budową domu, spłatą kredytu zaciągniętego wspólnie z mężem. Zmarły S. G. (2) utrzymywał powódki, ponieważ Z. G. nie pracowała, była w ciąży z drugim dzieckiem. Zamieszkiwali w domu rodzinnym zmarłego, dokładali się tylko do kosztów utrzymania, natomiast większość środków przeznaczali na budowę domu na działce darowanej od rodziców powódki Z. G.. Mąż miał otrzymać awans, dzięki czemu mogliby dokończyć i wykończyć dom, spłacać kredyt. Po stracie męża sytuacja materialna powódek uległa drastycznemu pogorszeniu, ponieważ obecnie powódki otrzymują łącznie 1.970zł renty rodzinnej oraz 658,08zł renty wypłacanej przez pozwanego.

Ponieważ na skutek śmierci powódka Z. G. ani małoletnie córki nie będą mogły liczyć na pomoc i wsparcie ze strony ojca, zasadne w ocenie powódki jest zasądzenie dalszych kwot po 15.000zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji majątkowej na rzecz każdej z nich oraz zadośćuczynienia w takiej kwocie. Renta przyznana przez ubezpieczyciela nie jest wystarczająca na pokrycie kosztów utrzymania powódek i zaniżona w stosunku do dochodów, jakie mógł zapewnić zmarły. W ocenie powódki zawyżone są przyjęte przez pozwanego koszty na utrzymanie własne zmarłego w kwocie 1.082,42zł, które w jej ocenie zamykały się w kwocie około 300zł miesięcznie. Mąż dojeżdżał do pracy pociągiem korzystając z 50% ulgi, koszt jednego przejazdu wynosił 35zł. Wyżywienie do jednostki zabierał z domu, na ubranie nie wydawał dużych kwot, ponieważ korzystał z umundurowania. Dlatego w ocenie powódki uzasadnione jest żądanie zasądzenia kwoty po 500zł miesięcznie tytułem renty na rzecz każdej z wnoszących. (k.90)

Strona pozwana (...) SA w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany odwołując się do Porozumienia o koasekuracji, zwanego w dniu 30 grudnia 2011r. pomiędzy (...) SA a (...) SA podniósł, że ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia jedynie w części odpowiadającej 70%.

W ocenie pozwanego kwoty wypłacone powódkom w toku postępowania likwidacyjnego w pełni zrekompensowały szkodę majątkową oraz stratę niematerialną, a przyznana renta odpowiada możliwościom finansowym zmarłego S. G. (2). Pozwany wypłacił tytułem zadośćuczynienia na rzecz Z. G. 60.000zł, na rzecz małoletnich I. i S. kwoty po 80.000zł oraz tytułem odszkodowania kwoty: 60.000zł dla Z. i po 50.000zł na rzecz małoletnich. Renta została wyliczona na podstawie średniego miesięcznego wynagrodzenia zmarłego z 2011r., które wynosiło 3.428,06zł. Powódki otrzymały rentę rodzinną 1.762,46zł. Renta za okres od 1 marca 2012r. do 31 sierpień 2012r. została wyliczona na kwoty po 232,89zł w następujący sposób: wynagrodzenie poszkodowanego 3.428,06zł minus 1.199,82zł (35% wynagrodzenia przeznaczonego na własne potrzeby) minus 1.762,46zł (wojskowa renta rodzinna) = 465,78zł : 2 = 232,89zł. W w/w wysokości wypłacana była renta do 31.08.2012r. Sytuacja uległa zmianie z związku urodzeniem się małoletniej S. G. (1). Z przedłożonej dokumentacji wynika, że renta rodzinna przyznana na rzecz powódek wynosiła 1.741,56 zł. Pozwany dokonał wyliczenia renty za okres od września 2012r. do grudnia 2012r. na kwoty po 219,36zł na rzecz każdej z powódek, biorąc pod uwagę wynagrodzenie netto 3.428,06zł minus 1.028,42zł (30% na własne potrzeby poszkodowanego) minus 1.741,56zł (wojskowa renta rodzinna) = 658,08 : 3 = 219,36zł.

Pozwany zakwestionował twierdzenia powódki, iż zmarły przeznaczał miesięcznie na swoje utrzymanie tylko kwotę 300zł, skoro na same dojazdy do pracy wydawał 210zł miesięcznie. Niemożliwym jest, by za 90zł miesięcznie pokrył koszty wyżywienia, zakupu ubrań, środków czystości i innych niezbędnych wydatków. W ocenie pozwanego spłata kredytu nie pozostaje w związku przyczynowym z następstwem wypadku - małżonkowie byliby zobowiązani do spłaty kredytu z wynagrodzenia zmarłego. (k.111)

Na wypadek uwzględnienia żądania renty pełnomocnik pozwanego wniósł o zaliczenie renty, którą wpłacono od 1 marca 2012r. na rzecz małoletniej S. (dziecko urodziło się we wrześniu 2012r.) oraz uwzględnienie, że powódka pobierała zasiłek macierzyński.

Ustosunkowując się do częściowej odpowiedzialności pozwanego powódka odwołała się do treści §3, §8 ust.2, §9 ust.1 i §14, na podstawie których pozwany powinien samodzielnie zlikwidować szkodę, a w razie zrealizowania roszczenia ma regres do koasekuratora. (k.144)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka Z. G. ur. (...), w dniu (...) zawarła związek małżeński z S. G. (2), ur. (...) W małżeństwie urodziły się dwie córki: I. J. ur. (...) oraz S. W. ur. (...)

(bezsporne: odpis skrócony aktu małżeństwa – k.12, odpis skrócony aktu urodzenia - k.13-14)

Po ślubie małżonkowie zamieszkali w domu rodzinnym S. G. (2) w L. 423. W domu rodziców S. G. (2) mieszkało łącznie 7 osób, tj. powódka z mężem, którzy zajmowali jeden pokój, brat S. z żoną i dzieckiem oraz teściowie powódki Z. i R. G.. Powódka pracowała jako ekspedientka w kwaciarni do czasu zajścia w ciążę z pierwszą córką. Zarabiała około 1.000zł miesięcznie. S. G. (2) pracował w wojskowej straży pożarnej w jednostce wojskowej nr (...) stacjonującej w W. za wynagrodzeniem w wysokości około 2.150zł netto miesięcznie jako młodszy ratownik-kierowca. Do pracy dojeżdżał pociągiem korzystając z ulgi 50%. Podróżował z L. do T., a następnie z T. do W.. Koszt jednego przejazdu na trasie T.-W. wynosił 35zł. W okresie ciąży z córką I. powódka pobierała zasiłek chorobowy do czasu narodzin córki, potem przysługiwał jej zasiłek macierzyński. Po ukończeniu urlopu macierzyńskiego przeszła na urlop wychowawczy. Rodzina utrzymywała się tylko z pensji S. G. (2). Małżonkowie otrzymali działkę od rodziców powódki Z. G. w pobliżu jej domu rodzinnego w Korzennej i tam rozpoczęli budowę domu. Dom był wznoszony systemem gospodarczym. Prace wykonywał przede wszystkim S. G. (2), pomagała rodzina. Koszty prac i materiałów budowlanych były pokrywane z oszczędności, pomocy rodziny oraz wynagrodzenia za pracę S. G. (2). Tryb pracy powodował, że S. G. (2) około połowy miesiąca spędzał w pracy, a kolejną połowę przebywał w domu. Był zobligowany odbyć 8 służb-dyżurów w ciągu miesiąca. Organizował pracę w taki sposób, by na kilka dni jechać do W. raz lub kilka razy w tygodniu, a przerwy pomiędzy tymi służbami spędzał w domu. Podczas nieobecności w domu utrzymywał kontakt telefoniczny z żoną i córką. Kontaktował się z nimi także za pomocą komunikatora S., czytał w ten sposób lub opowiadał dziecku bajki na dobranoc. Kiedy przebywał w domu pracował na budowie, organizował i doglądał prac. Tworzył zgodną rodzinę z żoną i córką. Razem spędzali wolny czas. Ponieważ prowadzili wspólne gospodarstwo domowe wraz z rodziną generacyjną S. G. (2), jedynie dokładali się do kosztów utrzymania, a zasadniczą część pensji S. G. (2) przeznaczali na wykończenie domu. Żyli skromnie. S. G. (2) niewielkie kwoty wydawał na własne utrzymanie, w pracy korzystał z umundurowania. Małżonkowie dążyli do tego, by jak najszybciej przeprowadzić się do własnego domu, ponieważ w L. dysponowali tylko małym pokojem dla swojej trójki. S. posiadał zdolności muzyczne: śpiewał, grał na akordeonie i organkach. Okazjonalnie grywał z zespołem podczas imprez lub wesel, lecz było to sporadyczne i nieznacznie zasilalo budżet rodziny w skali roku.

W styczniu 2012r. małżonkowie zaciągnęli w G. Banku kredyt na kwotę 140.000zł na wykończenie domu. Na początku 2012r. dom był w stanie surowym zamkniętym. Kredyt miał być wypłacony w dwóch transzach po 70.000zł: pierwsza została przelana w styczniu 2012r., druga miała zostać przelana w kwietniu po udokumentowaniu wykonanych prac. Z pierwszej transzy S. G. (2) spożytkował 20.000zł m.in. na zakup instalacji do ogrzewania.

Na początku 2012r. powódka Z. G. zaszła w ciążę z drugim dzieckiem. Małżonkowie cieszyli się na przyjście na świat drugiego potomka. Cięża była zagrożona – Z. G. miała obfite krwawienia. W 11.-tym i 14.-tym tygodniu ciąży była hospitalizowana przez kilka dni. Po drugiej hospitalizacji wyszła ze szpitala na początku marca 2012r. Była wówczas w trzecim miesiącu ciąży. Powódka opuściła szpital w czwartek, a w dniu 3 marca 2012r. w sobotę mąż S. G. (2) pojechał do pracy do W..

(dowód: bilet internetowy z dnia 3.03.2012r. - k.15, świadectwo służby z dnia 27.03.2012r. – k.16, harmonogram wypłaty transzy do umowy kredytu hipotecznego nr DK/KR-H./ (...) – k.30-31, oświadczenie o ryzyku stopy procentowej – k.32-33, zaświadczenie nr(...)Jednostki Wojskowej nr (...) z dnia 20.02.2013r. – k.34 , zeznania świadków: Z. G. zd. K. od 00:15:18 k.155v, R. G. od 00:31:58 k.155v, Z. M. od 00:46:49 k.155v, B. P. od 00:56:40 k.155v, M. K. od 01:09:29 k.155v, dokumentacja fotograficzna – k.160-163, akt nadania odznaki pamiątkowej z dnia 7.03.2012r. – k.164, list gratulacyjny z dnia 17.07.2009r. – k.165, zeznania powódki Z. G. od 00:09:58 k.171v)

W dniu 3 marca 2012r. S. G. (2) podróżował do pracy pociągiem relacji P.–W.. Doszło do katastrofy kolejowej wskutek zderzenia tego składu z pociągiem relacji W.-K.. Na skutek doznanych obrażeń S. G. (2) zmarł.

(bezsporne: odpis skrócony aktu zgonu – k.11)

(...), które przyjęły odpowiedzialność za zdarzenie, posiadały ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) w (...) SA w W..

(bezsporne: ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – k.128-139)

Rodzina zmarłego o katastrofie dowiedziała się z telewizji. Powódka Z. G. otrzymała osobiście informację o śmierci męża, kiedy obca osoba zadzwoniła z jego telefonu.

Śmierć męża była dla powódki głębokim wstrząsem. Wpadła w apatię i nastroje depresyjne. Powstało zagrożenie dla stanu ciąży. Była pod opieką psychologa z W. oraz ginekologa. Podczas pogrzebu była obecna karetka, by w razie konieczności udzielić pomocy ciężarnej powódce. Nie mogła przyjmować leków z uwagi na stan ciąży. Jeździła do lekarzy. Rodzina świadczyła codzienne wsparcie w rozmowie i zastępowaniu przy pracach domowych, opiece nad córką I..

Małoletnia powódka I. G. miała wówczas dwa lata, identyfikowała osobę ojca i była z nim mocno emocjonalnie związana. Ojciec czytał i wymyślał dla niej bajki, bawił się, pielęgnował, kiedy był obecny w domu, razem spędzali czas, wyjeżdżali. Po śmierci ojca I. zaczęła pytać, gdzie jest tato, dlaczego go nie ma. Rodzina tłumaczy dziecku, że ojciec śpi. Dziewczynka przytula się i całuje zdjęcie z ojcem, przytula się do poduszki z wizerunkiem ojca. Odczuwa brak ojca, szczególnie kiedy widuje inne dzieci w towarzystwie obojga rodziców. Obecnie ma cztery lata. Odwiedza z matką grób ojca na cmentarzu, tęskni za nim.

Małoletnia powódka S. G. (1) nie знаła ojca. Urodziła się kilka miesięcy po jego śmierci. Obecnie ma dwa lata, rozpoznaje ojca na zdjęciu.

Po śmierci męża powódka Z. G. będąc w zaawansowanej zagrożonej ciąży nie była w stanie zająć się kontynuacją budowy domu. Zwróciła niewykorzystaną część kredytu, a 20.000zł spożytkowane przez męża spłaciła z pomocą rodziny. Druga transza kredytu nie została przelana. Kredyt został w całości spłacony w dniu 21 marca 2012r.

Rodzice powódki oraz zmarłego pomagali w wykańczaniu domu. Po urodzinach małej S. teściowa pomagała powódce w czynnościach pielęgnacyjnych.

Dzięki pomocy udzielonej powódkom z różnych źródeł, Z. G. była w stanie wykończyć pomieszczenia na parterze nowego domu i od września 2013r. zamieszkuje z córkami w swoim domu w K. nieopodal domu rodzinnego. Nie nawiązała bliższej znajomości z innym mężczyzną. Powódki nadal odczuwają stratę ojca i męża.

(dowód: zaświadczenie G. (...) z dnia 29.04.2013r. – k.58, zeznania świadków: Z. G. zd. K. od 00:15:18 k.155v, R. G. od 00:31:58 k.155v, Z. M. od 00:46:49 k.155v, B. P. od 00:56:40 k.155v, M. K. od 01:09:29 k.155v, zeznania powódki Z. G. od 00:09:58 k.171v)

W dniu 9 marca 2012r. powódka Z. G. zgłosiła żądanie wypłaty od strony pozwanej na rzecz swoją i córek odszkodowania 200.000zł, zadośćuczynienia 300.000zł, renty dla córki I. 500zł miesięcznie, zwrot kosztów pogrzebu 24.500zł (trumna 2.500zł, wieńce 2.000zł, stroje 2.000zł, grobowiec 8.000zł, stypa 10.000zł). Ubezpieczyciel po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznał:

- Z. koszty pogrzebu 13.738,20zł, zadośćuczynienie 60.000zł, odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej 60.000zł – łącznie 133.738,20zł;

- I. zadośćuczynienie 80.000zł, odszkodowanie 50.000zł - łącznie 130.000zł;

- S. zadośćuczynienie 80.000zł, odszkodowanie 50.000zł - łącznie 130.000zł.

(bezsporne: pismo z dnia 9.03.2012r. – k.17, decyzje z dnia 28.03.2012r.- k.19-22, akta likwidacyjne szkody nr (...))

W liście adwokackim z dnia 20 kwietnia 2012r. powódka zgłosiła niezależnie od powyższych kwot żądanie wypłaty dla siebie 250.000zł zadośćuczynienia, dla córki I. z tego tytułu 200.000zł, dla siebie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej 250.000zł, dla córki z tego tytułu 200.000zł, dla siebie tytułem kosztów budowy grobowca 8.000zł, dla siebie tytułem renty 2.200zł miesięcznie, dla córki 1.200zł miesięcznie. Żądanie nie zostało uwzględnione.

(bezsporne: pismo z dnia 20.04.2012r. – k.23-24)

W listopadzie 2012r. strona pozwana przyznała powódkom rentę z wyrównaniem od marca 2012r. przyjmując za podstawę hipotetyczne wynagrodzenie netto zmarłego w wysokości 3.428,06zł minus 35%, a potem 30% na własne potrzeby zmarłego 1.028,42zł, minus otrzymywaną rentę rodzinną 1.741,56zł, czyli 658,08zł na trzy osoby. W okresie od 11 września 2012r. do 31 grudnia 2012r.:

- za okres od 11.09.2012 do 30.09.2012 : (658,08zł : 30 dni) x 20 dni = 438,72zł

- za okres od 01.10.2012 do 31.12.2012 : (658,08zł x 3 m-ce) = 1.974,24zł

Razem 2.412,96zł.

W tym okresie wypłacono:

- za okres od 11.09 do 30.09.2012 : (465,78zł: 30 dni) x 20 dni = 310,52zł

- za okres od 01.10.2012 do 31.12.2012 : 465,78zł x 3 m-ce = 1.397,34zł

Razem 1.707,86zł.

Do wyrównania pozostało: 2.412,96zł - 1.707,86zł = 705,10zł

Od 1 stycznia 2013 wysokość renty wynosiła po 219,36zł miesięcznie, czyli po 658,08zł kwartalnie dla każdej z uprawnionych.

(dowód: decyzja (...) z dnia 8.11.2012r. – k.26, zawiadomienie o wypłacie kolejnej raty renty z dnia 8.11.2012r. – k.27-29)

W kwietniu 2014r. strona pozwana dokonała przeliczenia renty, przyjmując, że S. G. (2) przeznaczałby na swoje utrzymanie 25%, tj. kwotę 857,02zł - według wyliczenia:

hipotetyczne wynagrodzenie netto 3.428,06zł

minus 25% na potrzeby własne poszkodowanego 857,02zł

minus wojskowa renta rodzinna 1.741,56zł

Różnica 829,48zł / 3 osoby = 276,49zł.

Wyrównanie za okres 1 marzec 2012r. – 30 czerwiec 2014r.:

należało wypłacić 7.741,72zł (28 miesięcy x 276,49zł)

wypłacono 6.142,08zł (28 miesięcy x 219,36zł).

Do zwrotu na trzy osoby 1.599,64zł.

Od 1 lipca 2014r. renta będzie wynosić 829,47zł kwartalnie dla każdej z powódek.

(dowód: decyzja (...) z dnia 17.04.2014r. – k.169-170)

Po śmierci męża powódki otrzymały znaczne wsparcie finansowe od innych instytucji:

- (...) wK. wypłacił 1.000zł zasiłku celowego z budżetu Gminy K. na podstawie decyzji z dnia 26 marca 2012r., znak (...)PS- (...) -166/12;

- (...) wK. wypłacił kwoty po 10.000zł na podstawie decyzji z dnia 17 maja 2012r., znak (...)PS- (...) -213/12 i decyzji z dnia 17 września 2012r., znak (...)PS- (...) -329/12 z uwagi na zdarzenie losowe sytuację kryzysową na podstawie umowy zawartej w dniu 24 kwietnia 2012r. pomiędzy Województwem (...) a Gminą K. w sprawie udzielenia Gminie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na wypłacenie przez Ośrodek Pomocy (...) w K. zasiłków celowych z powodu zdarzenia losowego. Zasiłki zostały wypłacone rodzinie z tytułu „pomocy dla dziecka osieroconego w wyniku katastrofy kolejowej, która miała miejsce 3 marca 2012r. w pobliżu miejscowości S. w województwie (...)”. Każdemu dziecku tj. małoletniemu lub nienarodzonemu przysługiwał zasiłek celowy w wysokości 10.000zł. Wypłata zasiłku celowego na dziecko nienarodzone nastąpiła z chwilą urodzenia się. Pomoc finansowana była przez Województwo (...);

- (...) wK. wypłacił 20.000zł zasiłku celowego Z. G. na mocy decyzji z dnia 17 września 2012r., znak (...)PS- (...) -337/12, z uwagi na zdarzenie losowe sytuację kryzysową. Pomoc finansowa wypłacona została na podstawie umowy zawartej w dniu 16 sierpnia 2012r. pomiędzy Województwem (...) a Gminą K. w sprawie udzielenia Gminie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na wypłacenie przez Ośrodek Pomocy (...) wK. zasiłków celowych z powodu zdarzenia losowego. Uprawnionym do otrzymania zasiłku celowego było m.in. osierocone dziecko, któremu przysługiwał zasiłek. Pomoc finansowana była przez Województwo (...).

Z tytułu ubezpieczenia osobowego na życie opłacanego przez (...) SA wypłaciło z polisy zmarłego 300.000zł, a tytułem świadczenia powódki jako żony zmarłego 200.000zł.

(dowód: wyciąg z rachunku bankowego powódki – k.59-66, zeznania powódki Z. G. od 00:09:58 k.171v, zaświadczenie (...) w K. znak (...)PS-561-12/14 z dnia 27.01.2014r. – k.176)

Powódka Z. G. pobierała zasiłek macierzyński w okresie:

11-30.09.2012r. 707,94zł netto

1-31.10.2012r. 1.096,65zł netto

1-30.11.2012r. 1.061,50zł netto

1-31.12.2012r. 1.096,65zł netto

1-31.01.2013r. 1.169,62zł netto

1-25.02.2013r. 943,50zł netto.

(dowód: zaświadczenie ZUS N. o wypłaconych zasiłkach z dnia 15.05.20-14r. – k.172)

Powódka pobierała zasiłek rodzinny:

- za marzec i kwiecień 2012r. po 238zł

- za marzec 2013r. 1.894zł

- za maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik 2013r. po 894zł.

W październiku 2012r. pobrała jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka 1.000zł. Od 1 listopada 2013r. nie pobiera zasiłków rodzinnych.

(dowód: decyzja Wójta Gminy K., znak (...)522-484/13 z dnia 16.05.2014r. – k.179)

Od dnia 1 marca 2014r. wysokość wojskowej renty rodzinnej została zwaloryzowana do kwoty 2.077,25zł miesięcznie.

(dowód: decyzja o waloryzacji z dnia 26.02.2104r. – k.181)

Obecna sytuacja materialna powódek nie jest gorsza od tej jaką był w stanie zapewnić rodzinie S. G. (2). Za życia rodzina była utrzymywana z pensji S. G. (2) około 2.150zł miesięcznie, z której spłacany miał być kredyt w ratach po około 1.000zł miesięcznie. Obecnie powódki otrzymują rentę rodzinną w wysokości ponad 2.000zł, rentę od strony pozwanej w kwotach ponad 200zł, z samych odsetek od otrzymywanych kwot ulokowanych na rachunkach bankowych co miesiąc może wykorzystać około 1.300zł, nie ciąży na niej obowiązek spłaty kredytu. Tak jak za życia męża może pójść do pracy, a dziećmi zajmą się dziadkowie. Gdyby nie doszło do wypadku małżonkowie wykończyliby dom, przeprowadzili się i tak jak obecnie ponosiliby koszty jego utrzymania.

(dowód: zeznania powódki Z. G. od 00:09:58 k.171v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt dokumentów, których wiarygodność i autentyczność nie zostały przez strony podważone, nie wzbudziły także podejrzeń Sądu, akt likwidacyjnych szkody oraz zeznań świadków i dowodu z zeznań stron ograniczonego do pełnoletniej powódki Z. G..

Świadkowie: Z. G. zd. K. (od 00:15:18 k.155v) teściowa i babka powódek, R. G. (od 00:31:58 k.155v) teść i dziadek powódek, Z. M. (od 00:46:49 k.155v) ojciec i dziadek powódek, B. P. (od 00:56:40 k.155v) siostra i ciotka powódek, M. K. (od 01:09:29 k.155v) ciotka powódki - złożyli korespondujące w treści zeznania na okoliczność reakcji powódki Z. G. oraz małoletniej córki I. na informację o śmierci męża i ojca, sposobu radzenia sobie z żałobą, ówczesnej oraz obecnej sytuacji majątkowej. Świadkowie są przedstawicielami najbliższej rodziny powódek, towarzyszyli im w dniach bezpośrednio następujących po tragedii z dnia 3 marca 2012r., dlatego byli w stanie realnie opisać stan, w jakim powódki ówczesnie się znajdowały. Świadkowie nie byli natomiast zorientowani w aktualnej sytuacji materialnej powódek, tj. jakie kwoty, od kogo i z jakiego tytułu zostały wypłacone, ponieważ nie wnikaliby w te kwestie. Zeznania świadków nie wzbudzały wątpliwości, Sąd w pełni obdarzył je przymiotem wiarygodności.

Powódka Z. G. (od 00:09:58 k.171v) opisała swoją obecną sytuację majątkową, wyjaśniła jakie wsparcie i z jakiego tytułu otrzymała, co znajduje potwierdzenie w informacjach udzielonych przez ZUS, Urząd Gminy i (...). Nie była w stanie wyjaśnić na czym polega obecnie materialne pogorszenie sytuacji majątkowej. Sąd nie kwestionował twierdzeń powódki, że mąż grał okazjonalnie na weselach, imprezach, lecz niewiarygodna w ocenie Sądu była częstotliwość, z jaką miał to wykonywać, czyli około 3 soboty w miesiącu i uzyskiwane w skali miesiąca wynagrodzenie – około 1.000zł.

S. G. (2) połowę miesiąca spędzał poza domem, służby wypadały także w weekendy. Gdyby uznać za prawdziwe twierdzenia powódki, oznaczałoby to, że zmarły każdą sobotnią noc spędzał na imprezach, w niedziele je odsypiał, zatem nie miałby czasu dla bliskich, tymczasem niekwestionowanym faktem była wzorowa postawa jako męża i ojca. W roku zdarzają się też okresy wolne od imprez, przede wszystkim okres Wielkiego Postu oraz Adwentu, kapela zmarłego niekoniecznie w każdy weekend musiała mieć zatrudnienie. Z tych względów Sąd nie uznał za prawdziwe twierdzeń powódki, że granie po weselach stanowiło składnik stałego dochodu rodziny. Być może S. G. (2) grał, lecz okazjonalnie, a kwoty z tego tytułu otrzymywane nie były znaczące w skali miesiąca i roku. W pozostałym zakresie powódka zeznawała autentycznie i szczerze, bez wyolbrzymień, Sąd uznał jej zeznania za wiarygodne.

Sąd postanowił pominąć dowód w jakiej wysokości została wypłacona na rzecz powódki renta rodzinna od marca 2012r.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż obecnie sytuacja materialna i dochodowa powódek jest lepsza od tej jaką był w stanie zapewnić zmarły. Odpadła potrzeba dokonywania obliczeń, w których pozycją byłyby kwoty już wypłaconej renty rodzinnej, z tej przyczyny Sąd był uprawniony powyższy wniosek dowodowy pominąć. Po dacie ogłoszenia orzeczenia, tj. 30 maja 2014r. wpłynęła informacja Wojskowego Biura Emerytalnego w K. z dnia 27 maja 2014r., znak (...), o wysokości wypłaconej powódkom renty rodzinnej.

Sąd zważył, co następuje:

W ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu powódki domagały się zasądzenia na rzecz każdej z nich zadośćuczynienia i odszkodowania w kwotach po 15.000zł oraz renty w kwotach po 500zł miesięcznie. Przed doręczeniem odpisu pozwu stronie pozwanej powódki skutecznie cofnęły powództwo w zakresie żądania zadośćuczynienia i odszkodowania kwot po 270.000zł na rzecz każdej z nich oraz w zakresie renty powyżej 500zł miesięcznie.

Z mocy art.203 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku (§1). Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty (§2 zd.2). Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że jest to sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa.

Pozew w zakresie powyżej sprecyzowanej części żądania został cofnięty jeszcze przed rozpoczęciem rozprawy i przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu. Zgoda pozwanego na skuteczne cofnięcie nie była konieczna. Cofnięcie nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani też nie zmierza do obejścia prawa.

Nie powstał obowiązek zwrotu pozwanemu stosownej części kosztów, ponieważ zajmował on stanowisko w sprawie już po dokonaniu przez powódki skutecznej zmiany żądania.

Dlatego na podstawie art.203§1 k.p.c. w zw. z art.355§1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie odnośnie żądań:

1. powódki Z. G. co do kwoty 270.000zł zadośćuczynienia i odszkodowania oraz kwoty 500zł renty,
2. mał. powódki I. G. co do kwoty 270.000zł zadośćuczynienia i odszkodowania oraz kwoty 500 zł renty,
3. mał. powódki S. G. (1) co do kwoty 270.000zł zadośćuczynienia i odszkodowania oraz kwoty 500zł renty. (pkt IV wyroku)

W pozostałym zakresie powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zmarły mąż i ojciec powódek S. G. (2) zginął w katastrofie kolejowej pociągów (...).

Z mocy art.435 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu,

wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Pozwanym jest towarzystwo ubezpieczeń. Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art.822 §1 k.c.).

Na podstawie art.47 ustawy z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (Dz.U.2013.1594 j.t.). przedsiębiorca kolejowy zobligowany jest posiadać zabezpieczenie roszczeń majątkowych związanych z prowadzoną działalnością określone przepisami art. 12 rozporządzenia nr 1371/2007/WE.

Z mocy art. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz.1152) ubezpieczeniem obowiązkowym jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotu lub ubezpieczenie mienia, jeżeli ustawa lub ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską umowa międzynarodowa nakłada obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia. Na podstawie art.13 ust.2 oraz art.36 ust.1 ustawy jw. odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności osoby u niego ubezpieczonej.

Na podstawie art. 12 Rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U.U.E.L.2007.315.14) na przedsiębiorstwo kolejowe w zakresie dotyczącym odpowiedzialności wobec pasażerów nakładany jest wymóg posiadania odpowiedniego ubezpieczenia lub przedstawienia równoważnego zabezpieczenia. Na podstawie załącznika A Do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF) z dnia 9 maja 1980 r. zmienionej protokołem wprowadzającym zmiany do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami z dnia 3 czerwca 1999 r. – art.26: Przewoźnik odpowiada za szkody powstałe w wyniku śmierci, zranienia lub wszelkiego innego naruszenia fizycznego lub umysłowego stanu zdrowia podróżnego, spowodowane w wyniku wypadku związanego z ruchem kolejowym, powstałego podczas przebywania podróżnego w wagonie albo przy wsiadaniu lub wysiadaniu z wagonu, niezależnie od infrastruktury kolejowej, z której podróżny korzystał (ust.1). Przewoźnik jest zwolniony z odpowiedzialności:

a) jeżeli wypadek został spowodowany przez okoliczności zewnętrzne w stosunku do ruchu kolei, których przewoźnik mimo zastosowania niezbędnej w powstałej sytuacji staranności nie mógł uniknąć ani których skutkom nie mógł zapobiec;

b) jeżeli wypadek nastąpił z winy podróżnego;

c) jeżeli wypadek został spowodowany zachowaniem się osoby trzeciej oraz jeśli przewoźnik mimo zastosowania nakazanej sytuacją staranności nie mógł uniknąć takiego zachowania się i którego skutkom nie mógł zapobiec; za stronę trzecią nie uważa się innego przedsiębiorstwa eksploatującego tę samą linię kolejową; prawo regresu pozostaje nienaruszone. (ust.2).

Na podstawie art.27: W przypadku śmierci podróżnego odszkodowanie obejmuje:

a) wszelkie niezbędne koszty, spowodowane śmiercią podróżnego, a w szczególności koszty przewozu zwłok i wydatki związane z pogrzebem;

b) jeżeli śmierć nie nastąpiła natychmiast, odszkodowanie określone w art. 28 (czyli wszelkie niezbędne koszty, a w szczególności koszty leczenia i transportu; zadośćuczynienie stratom finansowym powstałym na skutek całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy lub na skutek zwiększonych potrzeb spowodowanych wypadkiem. (ust.1).

Jeżeli, z powodu śmierci podróżnego, osoby, wobec których miał on lub mógłby mieć ustawowy obowiązek alimentacyjny, są pozbawione jego wsparcia, osoby takie również otrzymują odszkodowanie za tę stratę. (ust.2).

Odpowiedzialność za skutki zdarzenia (...) oraz ubezpieczyciela (...) SA nie była kwestionowana.

(...) SA powołał się na ograniczenie swojej odpowiedzialności do 70% mające wynikać z Porozumienia o koasekuracji, zawartego w dniu 30 grudnia 2011r. pomiędzy (...) SA a (...) SA. Powódki słusznie odwołały się do treści §3, §8 ust.2, §9 ust.1 i §14 powyższego porozumienia, na podstawie których pozwany powinien samodzielnie zlikwidować szkodę, a w razie zrealizowania roszczenia ma regres do koasekuratora. Zarzut częściowej odpowiedzialności pozwanego jest niezasadny.

Powódki domagały się zasądzenia kwot po 15.000zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej oraz zadośćuczynienia w tej samej wysokości.

Powództwo w zakresie żądania zadośćuczynienia zasługuje na uwzględnienie w części.

Na podstawie art.446 §4 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (§4).

Z chwilą urodzenia dziecko może żądać naprawienia szkód doznanych przed urodzeniem (art.446¹ k.c.).

Użyte w art. 446 § 4 k.c. wyrażenie "odpowiednia suma" zawiera już w sobie pojęcie niemożności ścisłego ustalenia zadośćuczynienia ze względu na istotę krzywdy. Dlatego przy ustaleniu zadośćuczynienia nie stosuje się automatyzmu, a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. Należy podnieść, że w razie śmierci osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ dramaturgia doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią tej osoby, rodzaj i intensywność więzi łączące pokrzywdzonych ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 23 kwietnia 2013r. I ACa 30/13 LEX nr 1313281, wyrok SA w Krakowie z dnia 9 października 2012r. I ACa 875/12 LEX nr 1293092, wyrok SA w Białymstoku z dnia 7 marca 2013r. I ACa 878/12 LEX nr 1294706).

Tragiczna, nagła i nieoczekiwana śmierć męża i ojca wywołuje ogrom cierpienia i smutku w osobach najbliższych, szczególnie u żony i córki. Powódka Z. G. była małżonką S. G. (2) od zaledwie 4 lat. Wspólnie snuli plany na przyszłość, żyli marzeniami o nowym domu, cieszyli się pierwszym dzieckiem, oczekiwali kolejnego. W czasie kiedy powinni cieszyć się swoją obecnością, dotknęła ich największa tragedia. Powódka Z. G. utraciła najbliższą osobę - męża, którego darzyła uczuciem i nosiła jego dziecko. Śmierć męża wywołała u niej nie tylko stratę emocjonalną, ale i wiele trosk o byt rodziny. Wszelkie marzenia i plany legły w gruzach, w tym zamierzenia dotyczące ukończenia domu, przyjęcia na świat kolejnego dziecka. Przeżycia powódki były tym bardziej dotkliwe, że już zmagająca się ze zmartwieniami o utrzymanie zagrożonej ciąży. Mąż był jedynym żywicielem rodziny. Powódka nie posiadała własnych źródeł dochodu, nie mogła też podjąć pracy, bo była w zagrożonej ciąży. Spoczęły na niej obowiązki związane z samotnym wychowaniem dzieci, wykończeniem domu, załatwieniem formalności związanych ze zwrotem kredytu.

W emocjach po śmierci osoby bliskiej powstaje pustka, której nie sposób zapełnić lub wycenić. Zadaniem Sądu jest jednak dokonanie takiej kalkulacji. W praktyce judykatura każdy przypadek ocenia indywidualnie (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 9 maja 2013 r. I ACa 1470/12, wyrok SA w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2007 r., I ACa 1137/07).

Strona pozwana wypłaciła już powódce Z. G. z tego tytułu kwotę 60.000zł. Powódka domagała się jeszcze 15.000zł.

Powódka w bardzo krótkim czasie od tragedii otrzymała solidne wsparcie finansowe, które pozwoliło zminimalizować jej troski o dalszy byt rodziny i zabezpieczyć byt finansowy na najbliższą przyszłość. Powódka jest młodą osobą. Dzięki otrzymanemu wsparciu zdołała wykończyć dom, gdzie zamieszkała z córkami, może liczyć na wsparcie rodzin generacyjnych.

Sąd ocenił, że wypłacone powódce zadośćuczynienie w zasadniczej części zrekompensowało doznane cierpienia. Sąd zdecydował o dodatkowym zasądzeniu na rzecz powódki kwoty 15.000zł.

Łącznie kwota 75.000zł jest w stanie wynagrodzić ból i cierpienie, które pojawiły się po śmierci męża oraz pustkę, która zapewne nie minie. Mając na uwadze młody wiek powódki oraz szerokie wsparcie finansowe jakie otrzymała, zasądzenie kwoty wyższej nie byłoby uzasadnione.

Małoletnia powódka I. w chwili śmierci ojca miała 2 lata. Była mocno emocjonalnie związana z ojcem, który poświęcał jej czas, czytał bajki, kontaktował się przez S., kiedy pełnił dyżur. Teraz I. brakuje ojca, rozmawia z nim na cmentarzu, przytula się do jego wizerunku na poduszce, jest smutna, kiedy widzi inne dzieci w towarzystwie obojga rodziców. S. nie znała ojca, identyfikuje go tylko na zdjęciu. Od narodzin wychowywała się tylko przy matce. Dziewczynki będą wychowywały się bez ojca. Uczucie pustki i straty będzie im towarzyszyło.

Ubezpieczyciel wypłacił im już tytułem zadośćuczynienia kwoty po 80.000zł. Żądanie obejmowało dodatkowe 15.000zł.

W ocenie Sądu kwota wypłacona w znacznej części zaspokoiła żądanie zadośćuczynienia, a za uzasadnione uznał podwyższenie jej o kolejne 10.000zł dla każdej z małoletnich powódek. Żądanie ponad tę kwotę jest nieuzasadnione. I. w chwili utraty ojca miała 2 lata, S. ojca nie znała. Owszem będą wychowywać się bez ojca, lecz nie zostały pozbawione męskiego wzorca, ponieważ mają bardzo dobry kontakt z dziadkami i wujkami. Są na tyle małymi dziećmi, że potrafią wypracować indywidualne mechanizmy radzenia sobie z funkcjonowaniem w rodzinie, gdzie matka wypełnia rolę obojga rodziców.

Sąd zauważa, że w krótkim czasie od tragedii powódki otrzymały znaczne wsparcie finansowe z innych instytucji. Świadczenia m. in. z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, czy też ubezpieczenia społecznego nie podlegają potrąceniu z kwoty należnego odszkodowania, lecz powinny być uwzględnione przy miarkowaniu sumy zadośćuczynienia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 1961 r. I CO 27/60, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2004 r. II CK 376/02, LEX nr 163979). Zabezpieczenie bytu finansowego w przyszłości niewątpliwie zminimalizowało troski związane z zapewnieniem rodzinie środków na utrzymanie.

Kierując się powyższymi uwagami, przy zastosowaniu art. 446§4 k.c. Sąd zasądził od strony pozwanej tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki Z. G. kwotę 15.000zł, na rzecz małoletnich powódek I. i S. G. (1) kwoty po 10.000zł.

Powódki domagały się odsetek poczynawszy od dnia 30 kwietnia 2012r.

Ustawa z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz.1152) w art.14 jako zasadę wskazuje wypłatę odszkodowania w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (ust.1). W przypadku zaś gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. Regulację tę z uwagi na kompensacyjny charakter odnieść także do zadośćuczynienia (vide wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r., V CSK 38/11).

Powódka zgłosiła żądanie w marcu 2012r., powództwo w pierwotnym kształcie zostało złożone w marcu 2013r., a ograniczenie powództwa nastąpiło w piśmie z dnia 5 sierpnia 2013r. Dopiero w toku postępowania przed Sądem ujawniony został całokształt wsparcia finansowego otrzymanego przez powódki w związku ze zdarzeniem z dnia 3 marca 2012r. Informacje zgromadzone w toku postępowania miały wpływ na ocenę roszczenia. Ponieważ wysokość zasądzenia zadośćuczynienia zależała od obmiaru i uznania Sądu, a istotny wpływ na to miały informacje ujawnione w toku sprawy, Sąd zdecydował o przyznaniu odsetek od dnia wyroku, tj. 23 maja 2014r. Dopiero z tą datą sprecyzowana

została kwota, do jakiej odpowiedzialna jest strona pozwana i od tej daty na podstawie art.481 k.c. strona pozwana może pozostawać w opóźnieniu.

Powództwo w zakresie żądanie odszkodowania z pogorszenie sytuacji życiowej nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art.446§3 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej (§3).

Sąd winien dokonać symulacji jak wyglądałaby sytuacja finansowa i majątkowa powodów, gdyby nie zaistniało zdarzenie wywołujące szkodę, czyli nie nastąpiłaby śmierć bliskiej osoby. Ocena, czy nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji członków rodziny zmarłego nie może odnosić się wyłącznie do stanu z dnia śmierci poszkodowanego, ale musi prowadzić do porównania hipotetycznego stanu odzwierciedlającego sytuację, w jakiej w przyszłości znajdowałiby się bliscy zmarłego, do sytuacji, w jakiej znajdują się w związku ze śmiercią poszkodowanego (wyrok SN z dnia 21 czerwca 2013r. I CSK 614/12 LEX nr 1383227).

S. G. (2) pracował jako strażak w jednostce wojskowej. Otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 2.150zł netto miesięcznie. Gdyby żył mógłby pod koniec 2012r. otrzymać awans związany z podwyższeniem uposażenia, lecz nie jest znana kwota podwyżki. Byłby zobligowany do spłacania kredytu około 1.000zł miesięcznie. Małżonkowie wychowywaliby dwoje dzieci z jednej pensji. Powódka Z. G. mogłaby podjąć pracę, lecz może to uczynić także obecnie. Sąd nie wziął po uwagę dochodów uzyskiwanych przez S. G. (2) z gry na weselach podczas imprez. Okazjonalne muzykowanie nie może być uznane za regularne, dodatkowe i znaczące źródło dochodu. S. G. (2) nie grywał w profesjonalnym zespole, lecz sporadycznie. Nie cały rok jest sezonem, kiedy korzysta się z takich usług. Zmarły też nie w każdy weekend był dyspozycyjny. O ile zarabkował, to w ocenie Sądu były to kwoty niewielkie, na nieznaczące wydatki. Wnioski te są tym bardziej zasadne, że S. G. (2) nie zarejestrował tej działalności, ani też nie rozliczał się z niej z urzędem skarbowym.

Po śmierci męża powódki otrzymały szerokie wsparcie finansowe na łączną kwotę około 800.000zł.

Odszkodowania dotyczące tej samej szkody nie powinny być kumulowane, a ich łączna wartość nie może przekroczyć rozmiaru poniesionej szkody (M. Orlicki (w:) System prawa prywatnego. Prawo zobowiązań. Część szczegółowa, red. J. Panowicz-Lipska, Warszawa 2004, s. 719). Poszkodowany nie powinien otrzymać więcej, niż wymaga tego obowiązek naprawienia szkody i cel odszkodowania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 1961 r., I CO 27/60, OSNC 1962, nr 2, poz. 40).

Fakt otrzymania przez poszkodowanych w związku ze śmiercią ich ojca i męża, spowodowaną nieszczęśliwym wypadkiem, kwot pieniężnych z innych tytułów i od innych podmiotów niż osoby zobowiązane do naprawienia wyrządzonej szkody, nie wyłącza uprawnienia do żądania stosownego do okoliczności zadośćuczynienia. Jednakże fakt taki z natury rzeczy polepsza w pewnym stopniu sytuację materialną poszkodowanych i jako taki może być traktowany jako jedna z okoliczności mających wpływ na określenie wysokości odszkodowania i powinien być wzięty pod uwagę przy określeniu wysokości zasądzonego zadośćuczynienia (wyrok SN z dnia 20 listopada 1961 r. III CR 264/61 OSNPG 1962/1-6/13).

Wypłata dokonana przez ubezpieczyciela z tytułu polisy ubezpieczenia na życie (łącznie 500.000zł) nie powinna być uwzględniona w ramach niniejszej sprawy, ponieważ powstała z tytułu stosunku umownego pomiędzy ubezpieczającym a ubezpieczonym. (...) ubezpieczeniowe różni się od odszkodowania cywilnoprawnego. Odszkodowanie ubezpieczeniowe wynika z odpowiedzialności gwarancyjno-repartycyjnej, ponieważ wypłaca je nie sprawca szkody, lecz ubezpieczyciel ze środków zgromadzonych ze składek. Różnice dotyczą także podmiotu uprawnionego do odszkodowania, źródła finansowania odszkodowania, sposobu naprawienia szkody, podstawy prawnej obowiązku odszkodowawczego, zakresu obowiązku odszkodowawczego, wysokości odszkodowania. Świadczenie z polisy zostało spełnione przez podmiot, który nie był zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzenia czynem niedozwolonym. Ubezpieczyciel realizował swój obowiązek umowny, wedle którego zobligował się do spełnienia świadczenia w przypadku zaistnienia określonego zdarzenia. Z treści polisy i Ogólnych Warunków Umowy

wynika bowiem, iż umowa ta stanowi ubezpieczenie osobowe (por. art. 829 k.c.). Pomiędzy ubezpieczycielem i pozwanym powstał nie stosunek solidarności niewłaściwej – in solidum. Świadczenia z ubezpieczeń osobowych nie mają charakteru odszkodowawczego, przysługują w umówionej, zryczałtowanej kwocie niezależnie od wysokości szkody i tego czy szkoda w ogóle wystąpiła, ich celem nie jest zwolnienie z długu sprawcy szkody, lecz przysporzenie korzyści poszkodowanemu, składki na ubezpieczenie są płacone przez poszkodowanego lub jego zakład pracy w celu pełniejszego wynagrodzenia szkody na osobie, a nie po to, by złagodzić odpowiedzialność sprawcy (zob. wyrok SN z dnia 27 stycznia 2004 r. II CK 376/02 LEX nr 163979)

Niezależnie od powyższego, nawet bez uwzględnienia sum wypłaconych przez ubezpieczyciela w łącznej kwocie około 500.000zł, niewątpliwie jest, że powódki otrzymały szerokie wsparcie majątkowe, które zminimalizowało doznane cierpienia i stratę majątkową, a poprawiły jej status materialny. Już same kwoty wypłacone z tego tytułu przez stronę pozwaną winny zaspokoić zgłoszone roszczenie.

Odszkodowanie nie powinno być źródłem nie usprawiedliwionego wzbogacenia osoby poszkodowanej, wobec czego nie powinno przekraczać wysokości poniesionej szkody, szczególnie gdy jest to szkoda majątkowa. Skoro, jak przyjmuje się powszechnie, szkodą jest różnica pomiędzy obecnym stanem majątkowym poszkodowanego, a stanem, który by istniał, gdyby nie wystąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę, to ustalając uszczerbek podlegający naprawieniu, należy, co do zasady, mieć także na względzie korzyści wynikające z tego zdarzenia dla poszkodowanego, które powinny zostać zaliczone na poczet należnego odszkodowania (porównaj między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005r. I CK 185/05, OSNC z 2006 r., nr 7-8, poz. 133).

Obecnie powódki co miesiąc otrzymują ponad 2.000zł renty rodzinnej, ponad 200zł renty wypłacanej przez stronę pozwaną oraz mogą korzystać z odsetek wypracowanych z ulokowanych środków w wymiarze około 1.300zł miesięcznie. Łącznie co miesiąc do dyspozycji posiadają około 3.500zł. S. G. (2) zapewniał pensję wysokości 2.150zł miesięcznie, okazjonalnie kilkaset złotych z grania, spłacał kredyt 1.000zł miesięcznie, czyli na utrzymanie rodziny mógł przeznaczyć około 1.000zł. Powódki obecnie posiadają środki wysokości około 800.000zł ulokowane na rachunkach bankowych. Zamieszkują w nowym domu, nie ciąży na nich obowiązek spłaty kredytu. W ocenie Sądu zmarły nie byłby w stanie zapewnić rodzinie takiego statusu materialnego, jakim dysponują powódki obecnie.

Ubezpieczyciel wypłacił z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej na rzecz Z. G. 60.000zł, na rzecz małoletnich córek po 50.000zł.

Na podstawie powyższej analizy Sąd oceniając globalnie sytuację majątkową, doszedł do wniosku, że nie nastąpiło pogorszenie. Z tego powodu przy zastosowaniu art.446§3 k.c. żądanie zasądzenia odszkodowania za pogorszenie sytuacji majątkowej zostało oddalone.

Żądanie renty ponad kwotę wypłacaną przez ubezpieczyciela nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art.446§2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego.

Przy ustalaniu wysokości renty wyrównawczej (art. 446 § 2 k.c.) sąd musi dokonać oceny nie tylko rzeczywiście uzyskiwanych przez zmarłego dochodów, ale także uwzględnić jego "możliwości zarobkowe". Ocena możliwości zarobkowych musi być przy tym oparta na realnych podstawach - sąd musi zatem z dużym stopniem prawdopodobieństwa ustalić, że określone dochody zostałyby osiągnięte przez zmarłego (wyrok SN z dnia 18 maja 2004r. IV CK 371/03 LEX nr 174213).

Ubezpieczyciel wypłaca na rzecz powódek rentę w wysokości ponad 200zł miesięcznie. Powódki domagały się renty w kwotach po 500zł miesięcznie. Powództwo w tej wysokości byłoby uzasadnione, o ile wykazane byłoby, że zmarły był w stanie co miesiącłożyć na utrzymanie żony i dwóch córek kwoty po 1.500zł miesięcznie. Ustalenia takie nie mogły być poczynione na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego. S. G. (2) zarabiał około 2.150zł miesięcznie,

około 1.000zł musiałby przeznaczyć na spłatę raty kredytu. Zatem na utrzymanie siebie, żony i córek zostawało mu około 1.000zł miesięcznie. Odliczyć od tego należy kwoty, które musiał ponieść na własne wydatki, choćby dojazd do pracy – około 210zł miesięcznie, co wyliczył ubezpieczyciel. Rodzina korzystała z płodów rolnych gospodarstwa, które prowadzili rodzice S. G. (2), nie płacili pełnych opłat za mieszkanie. Nawet przy uwzględnieniu takich ulg, Sąd nie był w stanie ustalić, by zmarły S. G. (2) był w stanie co miesiącłożyć na utrzymanie żony i córek kwoty po 500zł, czyli miesięcznie łącznie 1.500zł. Sąd uznał za racjonalne i sprawiedliwe wyliczenie renty wykonane przez stronę pozwaną, która wzięła pod uwagę zarobki zmarłego, uwzględniła jego koszty utrzymania, wypłacaną rentę rodzinną. Na marginesie zauważyć należy, że obecnie wypłacana powódkom wojskowa renta rodzinna jest wyższa od średniomiesięcznych zarobków netto zmarłego.

Roszczenia z art. 446 § 2 k.c. mają charakter odszkodowawczy, a nie alimentacyjny. Zasądzona renta nie może być wyższa od kwoty, którą zmarły byłby zobowiązany świadczyć z tytułu obowiązku alimentacyjnego (wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 października 2013r. III APa 32/13 LEX nr 1400229).

Reasumując, Sąd nie znalazł podstaw do podwyższenia renty wypłacanej przez ubezpieczyciela. Z tego powodu, przy zastosowaniu art.446§2 k.c. żądanie renty zostało w całości oddalone.

Powództwo zostało uwzględnione w części: uwzględnione 35.000zł zadośćuczynienia, a żądane 90.000zł zadośćuczynienia i odszkodowania oraz 500zł renty w miejsce 219,36zł. Wartość przedmiotu sporu ostatecznie zgłoszonego żądania wynosiła 90.000zł i 10.080zł ($500 - 219,36 = 280$, $280 \times 3 \times 12 = 10.080$) - łącznie 100.104zł.

Opłata od żądania zgłoszonego wynosiłaby 5.006zł łącznie, a po 1.750zł od każdej z powódek. Powódka poniosła koszt opłaty od pozwu 1.750zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika 3.600zł. Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego. Roszczenie zostało uwzględnione do kwoty 35.000zł. Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia od obowiązku zwrotu kosztów stronie przeciwnej (art.108 u.k.s.c.). Powódka winna zatem zwrócić stronie pozwanej stosowną część wynagrodzenia pełnomocnika adekwatną do wartości uwzględnionego powództwa, czyli 2.400zł (§6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz. U. z 2013r. poz.460). Pozwany winien zwrócić powódce koszt opłaty od pozwu w części, w jakiej powództwo zostało uwzględnione, czyli 1.750zł. Po wzajemnej kompensacji na podstawie art.100 k.p.c. Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 650zł tytułem zwrotu kosztów postępowania ($2.400 - 1.750 = 650$).

ZARZĄDZENIE

1) (...)

2) (...)

3) (...)

N., dnia 12 czerwca 2014r.